

ДОКЛАД

на

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна
акредитация на докторска програма

„Методика на обучението по техника и технологии“

от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на
висше образование 1. Педагогически науки,

в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“,

Педагогически факултет

Уважаема госпожо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности
представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от
извършеното оценяване по процедурата за **програмна акредитация на
докторска програма „Методика на обучението по техника и технологии“** от
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на
висше образование 1. Педагогически науки, **в Шуменски университет
„Епископ Константин Преславски“,** Педагогически факултет

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 7 от ЗВО и чл. 38, ал. 1 от
ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.)
критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие
със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското
пространство за висше образование (ESG) - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78,
ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/, ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 г.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

V. ПРИЛОЖЕНИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 02/27.01.2022 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 22/06.10.2022 г.
3.	ЕГ работи с документацията по процедурата. С цел получаване на допълнителна информация са проведени разговори с преподаватели и членове на комисията, изготвила доклада-самооценка.	В периода м. октомври – м. ноември 2022 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 31/19.12.2022 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 01/16.01.2023 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	Протокол № 06/23.03.2023 г.

Определената от Акредитационния съвет на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

1. **проф. д-р Людмил Петров** – Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий” – ръководител на ЕГ
2. **проф. д-р Мариана Иванова** – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ – член на ЕГ
3. **д-р Росица Георгиева** – началник на Регионално управление на образованието в Русе – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПКПНСД: **проф. д-р Маргарита Колева**.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната процедура за акредитация на докторската програма „Методика на обучението по техника и технологии“ (МОТТ) от

професионално направление (ПН) 1.3. Педагогика на обучението по..., Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности при НАОА на 27.12.2016 г. (Протокол № 24) дава програмна акредитация с обща оценка по критериите 9,22, срок на валидност 6 години и формулира две **препоръки**:

Препоръка 1. Да се организират ежегодни научни конференции само за докторанти, обучаващи се по програми в професионалното направление 1.3. Педагогика на обучението по ... Срок: постоянен. **Препоръката е изпълнена.**

Коментар по препоръка 1: Програмата от мерки за изпълнението на препоръките, направени от Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности, е обсъдена и одобрена на катедрен съвет Протокол № КД-01-07/15.03.2017 г. и утвърдена на ФС на Педагогически факултет с Протокол № ФД-02-03/22.11.2017 г.

Докладът за изпълнение на препоръките на постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности на НАОА от проведената процедура за програмна акредитация на образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Методика на обучението по техника и технологии“ от ПН 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше образование 1. Педагогически науки, е приет на катедрен съвет Протокол № КД-01-03/17.11.2021 г. приет на ФС с Протокол №ФД-02-03-/22.11.2021 г., Университетска комисия по акредитация и АС Протокол №АД-02-03-/22.11.2017 г.

С решение на Деканското ръководство на Педагогически факултет при ШУ и прието заседание на ФС Протокол 02-10/20.03.2017 г. Секция докторанти от научната конференция „Съвременният дискурс в науката“ да бъде обособена като самостоятелна докторантска конференция.

В резултат на това решение е организирано провеждането на ежегодна докторантска конференция на Педагогически факултет при ШУ, на която е осигурено публикуване и издаването на докладите на докторантите от ПФ, както и на докторанти от ПН 1.3. Педагогика на обучението по...

Докладите на докторантите се отпечатват в специално издание от докторантската конференция – „Сборник научни трудове на студенти и докторанти от Педагогическия факултет“, който в наблюдавания период има 5 издания (2016, 2017, 2018, 2019, 2020) и се подготвя 6 том от докторантската конференция, проведена в онлайн формат на 12-13 ноември 2021 г.

Препоръка 2. При обявяване на конкурсите да се стимулира редовната форма на обучение на докторантите. Срок: постоянен. **Препоръката е изпълнена**

Коментар по препоръка 2: „При обявяване на конкурсите да се стимулира редовната форма на обучение на докторантите“.

За периода на учебните 2018/2021 г. на свои заседания, катедра „Технологично обучение, професионално образование, предучилищна и начална училищна педагогика“ е приела решения за обявяване на докторантски конкурси в ПН 1.3. Педагогика на обучението по ... (ДП *Методика*

на обучението по техника и технологии) за учебните 2018/19, 2019/20, 2020/21. В резултат на това:

- През 2018 г. е реализиран конкурс в докторската програма Методика на обучението по техника и технологии с докторант Росина Минчева, редовно обучение;
- През 2019 г. – докторант Иванка Бурова, р. о.;
- През 2020 г – докторант Ирина Тодорова, р. о.;
- През 2022 г. – докторант Десислава С. Гинева, р. о.

Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... в ШУ „Еп. Константин Преславски“ е получило програмна акредитация на 05.04.2021 г. с оценка 9,15.

**Справка за обучаваните докторанти в докторската програма
„Методика на обучението по техника и технологии“ за периода
2016-2022 г.:**

- брой на обучаваните докторанти – 4;
- брой ново зачислени през 2022 г. – 1;
- брой защитили – 0;
- брой, отчислени с право на защита – 0;
- брой на докторантите, които продължават обучението си – 4;
- дял на редовните докторанти спрямо общия брой докторанти – всички са р.о.;
- брой на докторанти, самостоятелна форма на обучение – 0;
- дял на докторанти, задочна форма на обучение спрямо общия брой докторанти – 0;
- докторанти от други страни – няма;
- брой на редовните докторанти, продължили научната кариера след успешна защита – няма.

В становището на Ректора ШУ „Епископ Константин Преславски ” по доклада на ПК (вх. № ОА-06-160/16.02.2023 г.) не са констатирани фактически несъответствия.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 2 ОТ ЗВО¹

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

---

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

Критерий 1.1. „Висшето училище има публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“

По 1.1.1. Обучението на докторантите в докторските програми на ШУ „Еп. Константин Преславски“ и конкретно в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... се провежда в съответствие с мисията и визията, целите, стратегията и приоритетите на университета и действащото законодателство, както следва: Закон за висшето образование, Закон за насърчаване на научните изследвания, Закон за развитието на академичния състав в Р България, Постановление от 2019 г. за изменение и допълнение към Правилника за прилагане на ЗРАС в Р България от 2010 г; Национална стратегия за развитие на научните изследвания, актуализирана през 2017 – 2030 г., Правилник за развитие на академичния състав в ШУ; Стандарт за обучение на докторанти, Насоки за формиране на кредити и разпределението им в индивидуалния план на докторанта; Правилник за дейността на ШУ; Правилник за организация и управление на научноизследователската и художественотворческата дейност; Правилник за управление на интелектуалната собственост; Правилник за организацията и провеждане на обучение и изпити в електронна среда и др.

Политиката по качеството на ШУ е на основание приети и функциониращи Стратегия за развитие на ШУ „Еп. Константин Преславски“ (2016-2025; Система за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на образованието и академичния състав; Наръчник по качеството, Ежегодни Работни програми по управление, оценка и поддържане на качеството на образованието и академичния състав, разработени на ниво Университет, на ниво Педагогически факултет и на ниво катедра.

За целите на ДП **„Методика на обучението по техника и технологии“**, в съответствие с ПРАСШУ и Стандарта за обучение на докторанти е разработена, приета от КС и утвърдена от ФС учебната документация - **Квалификационна характеристика на докторската програма „МОТТ“; Общ Учебен план на ДП; Индивидуални учебни планове на докторантите; Програми по учебни дисциплини, включени в учебния план на докторската програма.**

Документите, свързани с политиката по качеството на образованието в ШУ, са достъпни за академичната общност и за потребителите на образователния продукт на ШУ в сайта на университета.

Педагогическият факултет на ШУ, определя своя академичен профил, като съчетава фундаменталните научни достижения в областта на техниката, технологиите, предприемачеството и педагогическо наследство със съвременните научни постижения в областта на педагогическата наука. Приоритетите на академичния състав са свързани с перманентното обновяване на докторските програми; осъвременяване на научната проблематика, в съответствие с постиженията на съвременната педагогическа наука; изследване на актуални за региона и страната проблеми;

акцентиране върху научноизследователската и проектната дейности в национален и международен план; организиране на международни и национални научни форуми и осигуряване на възможности за публикуване на научни трудове на преподаватели и докторанти.

Обучението на докторантите в ДП „МОТТ“ се осъществява в редовна, задочна и самостоятелна форма на подготовка. Защитилите дисертационния си труд докторанти получават образователната и научна степен “доктор“ по Методика на обучението по техника и технологии.

Структурното звено, което осъществява обучението по ДП „МОТТ“ е катедра **Технологично обучение, професионално образование, предучилищна и начална училищна педагогика** към Педагогическия факултет.

По 1.1.2. В ШУ е изградена и функционира Система за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на образованието и академичния състав. Системата е достъпна на сайта на университета. **Центърът по качеството на образованието** администрира процесите по оценяване и поддържане на качеството на обучението на докторантите. Взаимодействието между отделните структурни звена се синхронизира чрез ежегодните *Работни програми по управление, оценка и поддържане на качеството на образованието и академичния състав.*

Съществува Комисия по качеството на образованието, Факултетски комисии по качеството и отговорници по качеството в отделните катедри. В състава на тези комисии влизат зам.-деканите по акредитацията и качеството, отговорниците по качеството в катедрите, преподаватели, представители на администрацията, студенти и докторанти, представители на потребителите на кадри.

Спецификата на предлаганата за акредитиране ДП „МОТТ“ е отразена в съдържанието на типовия и индивидуални учебни планове и програми по учебните дисциплини. Специфичната ориентираност на докторската програма се гарантира и чрез възможността за избор на темите на дисертациите от страна на докторанта и неговия научен ръководител.

Мнението на докторантите за удовлетвореността им от процеса на обучение и неговото качество в ШУ се установява чрез стандартизирана на университетско ниво анкета - **„Анкетна карта за докторанти“**. **Налични са данни за проведени анкетни проучвания сред докторантите относно качеството на обучението и администрирането в докторските програми.**

За периода на акредитация В ПФ са проведени 7 вътрешни одити, свързани с общ преглед на наблюдаваните в Системата за качеството аспекти на дейността на основните структурни звена. **През 2021 г.,** е направена проверка на актуалността на страницата на Центъра за докторанти. Одитът, проведен в периода **30.06.2020 г.,** е тематичен, свързан с обучението в 55 докторски програми, по които ШУ има акредитация да обучава докторанти, в това число и ДП „МОТТ“. Осъществени са срещи на одиторските комисии с

обучавани докторанти. В резултат от одита по предложение на докторантите, научните ръководители и други преподаватели, АС е взел решения да се анкетира докторантите при атестиране след първата година от обучението им, както и на изхода на обучението; да се организира встъпителен семинар за ориентиране на докторантите и запознаване със спецификата на образователната степен в различните форми на обучение, относно Стандарта за обучение на докторанти и останалата нормативна база, регулираща тяхното обучение, както и относно административните структури, ангажирани с обучението на докторанти.

Одитът през **април 2017 г.** е насочен към организационно състояние и функциониране на университетските и факултетските учебни и научни центрове, а през **2019 г.** – върху актуалността на информационната среда в университета.

По 1.1.3. Академичният състав на катедра „Технологично обучение, професионално образование, предучилищна и начална училищна педагогика“, осъществява целенасочена политика за обучение и подготовка на докторантите в предлаганата за акредитиране ДП „МОТТ“. Обучението на докторантите в същата дава насоки за конкретна изследователска дейност, свързана с научното поле на докторантурата. В съдържанието на индивидуалния план за обучение на докторанта, е включена изследователска и педагогическа дейност за всяка година от обучението. Темите на дисертационните изследвания са обвързани с потребностите от научно обосноваване и решаване на актуални за теория и практиката проблеми по технологичното обучение и предприемачеството, с проблемите на професионално образование в българската образователна система, както и са съобразени с научната компетентност и изследователските интереси на съответния научен ръководител на докторанта.

По 1.1.4. Обучението на докторантите в ДП „МОТТ“ е съвместимо с правилата за осигуряване на академична свобода, предотвратяване и недопускане на дискриминация, измами и плагиатство. Разработен е и е приет **Етичен кодекс на ШУ.**

Сигналите и жалбите, свързани с нарушаването на принципите и нормите на Етичния кодекс, се разглеждат от Етичната комисия на ШУ. Правилата и процедурите за разглеждането им са представени в *Правилника за устройството и дейността на Етичната комисия.* До момента в Етичната комисия не е постъпвала жалба от преподаватели или докторанти от акредитираните докторски програми.

Педагогическият факултет на ШУ има утвърдени *Правила за превенция и реакция при плагиатство и изпитни измами.* Всички монографии, сборници, учебници, учебни пособия и специализирани издания на ШУ имат редакционни колегии от авторитетни специалисти, рецензират се от независими експерти, ползва се специализиран антиплагиатски софтуер; хабилитационните трудове задължително се обсъждат на заседания на КС, които при необходимост се разширяват с учени от други катедри, от други

научни и образователни институции; на студентите и докторантите се задават конкретни теми, изискващи събиране и анализ на емпирични данни, провеждането на експерименти и др., които изключват заимстването и преписването на вече готови интелектуални продукти.

За отчетния период няма регистрирани случаи на изпитна измама или плагиатство от страна на докторанти или научни ръководители на докторанти по докторските програми.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, респективно в Педагогическия факултет съществува публично оповестена политика за осигуряване на качеството на обучение на докторските програми. То е в съответствие с всички нормативни и академични документи. Процесът на подбор и обучение на всички докторанти в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... е регламентиран чрез университетските нормативни документи. За целите на ДП „**МОТТ**“, в съответствие с ПРАСШУ и Стандарта за обучение на докторанти е разработена, приета от КС и утвърдена от ФС съответната учебна документация..

Налични са данни за проведени анкетни проучвания сред докторантите относно качеството на обучението и администрирането в докторските програми.

В ШУ има приет Етичен кодекс и утвърдени *Правила за превенция и реакция при плагиатство и изпитни измами.*

До момента в Етичната комисия не е постъпвала жалба от преподаватели или докторанти от акредитираните докторски програми.

Стандарт 2. „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

Критерий 2.1. „Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“

По 2.1.1. Документацията на ДП „**МОТТ**“ е разработена в съответствие с постижения в областта на съвременната дидактика, методиката на обучение по техника и технологии и методиката на преподаване на техническите дисциплини в системата на висшето образование. ДП е насочена към проучване на актуални проблеми в областта на техниката, технологиите и предприемачеството.

По 2.1.2. Разработената в ШУ учебна документация за обучение на докторантите от ДП „**МОТТ**“ е в съответствие с изискванията на националната и институционалната нормативна уредба. Цялостната организация по разработването и одобрението на учебната документация се осъществява от **Центъра за докторанти** към ШУ. В Правилника за развитие на академичния състав в Шуменския университет е обособен раздел „Придобиване на

образователна и научна степен доктор”. Като специално приложение към Правилника е приет и Стандарт за обучение на докторанти. С решение на АС (Протокол №4/16.12.2016 г.) е актуализиран **Стандартът за обучение на докторанти в ШУ. Последната му актуализация е през 2020 г. В съответствие с този стандарт са разработени** конкретните **Методическите стандарти** за обучение на докторантите. Стандартите са на разположение на докторантите, техните научни ръководители, потенциални потребители и други интересуващи се от обучението в ОНС „доктор” граждани, на сайта на ШУ.

Общият учебен план на ДП „МОТТ“ се съхранява на хартиен носител, с подпис на Декана и печат на факултета, а на електронен носител – на страницата на факултета, раздел *Докторски програми*. Индивидуалните учебни планове на докторантите се съхраняват в обучаващите катедри и в личните досиета на докторантите в Ректорска канцелария. Учебните програми по дисциплините от учебния план се съхраняват в обучаващите катедри.

За периода на акредитация на ДП в ШУ е направено актуализиране на учебната документация. В раздела от Правилника за развитие на академичния състав в ШУ са внесени **26 поправки**, с които се прецизират процедурите за обучение и отчетност на дейностите по обучение на докторанти и организиране на процедурата по защита на дисертацията за придобиване на ОНС „доктор“. Най-важните от тях са свързани с промените в Закона за развитие на академичния състав и Правилника за прилагането му. В периода 2016-2022 г. Общият учебен план на ДП „МОТТ“ е актуализиран два пъти. С решение на КС от 20.02.2020 г. са актуализирани учебните програми за обучение на докторантите. Във заседанията на КС и ФС взема участие докторантката Росина Данаилова Минчева – с две участия в актуализиране на учебна документация. Проведени са конкретни проучвания на мнението на докторантите и потребители на кадри. В изготвянето на учебната документация на ДП „МОТТ“ са взели участие тримата действащи докторанти от докторската програма.

По 2.1.3. Учебната документация на ДП „МОТТ“ включва: квалификационна характеристика, учебен план на докторската програма, индивидуален учебен план, учебни програми.

В **квалификационната характеристика** на ДП, обект на акредитация, са отразени основните цели, очаквани резултати, описани са знанията, уменията и компетентностите – личностни, професионални, комуникативни и социални, получавани след защитата на дисертационния труд. Посочени са областите на професионална реализация, както и това, че докторантът е подготвен за самостоятелни научни изследвания, за преподавателска дейност във висшите училища, в научноизследователските институции, в училища, центрове за извънкласна и извънучилищни центрове и др.

Учебният план на ДП „МОТТ“ за всички форми на обучение – редовна, задочна и самостоятелна подготовка, отговаря на Стандарта за обучение на

докторанти в ШУ - последна актуализация на Академичен съвет (Протокол № РД-05-5/31.01.2020).

Индивидуалният учебен план с неговите модули **Общ учебен план на докторанта** и **Работен план на докторанта** се разработва на основата на Общия учебен план на ДП в съответствие изискването на чл. 15, ал. 3 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академическия състав в Република България и чл. 22(2). Индивидуалният план се разработва от научния ръководител и докторанта, в съответствие със спецификата на темата на дисертацията. След обсъждането му в Катедрения съвет, той се приема от Факултетния съвет. Научният ръководител отговаря за цялостната подготовка на ръководените от него докторанти и контролира изпълнението на индивидуалните планове.

Дисциплините, които всички докторанти от ПН 1.3. Педагогика на обучението по... изучават, са: **2 задължителни учебни дисциплини – Методика и методология на научните изследвания и Чужд език, 2 избираеми учебни дисциплини и една факултативна учебна дисциплина.**

В ШУ е разработена Университетска платформа за обучение в електронна среда, поради ситуацията с Ковид пандемията.

По 2.1.4. В доклада-самооценка е направен анализ на пазара на труда, основан на контакти с потенциални работодатели и заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда. Анализът на пазара на труда за ДП **MOTT** е на основание анкетно проучване на мнението на работодателите чрез стандартизирана за университета **Анкетна карта**, администрирано от Центъра за кариерно развитие на ШУ. Проучени са данните от сайта на Националния статистически институт. Извършват се маркетингови проучвания на пазара на труда и пазара на образователни услуги. Полезна е и информацията, която се получава ежемесечно от Бюрото по труда в рамките на договора за съвместна дейност между Центъра за кариерно развитие и Бюрото. Използват се и други контакти на Центъра за кариерно развитие и на обучаващата катедра. Реализират се съвместни дейности като: участие на преподаватели като експерти в съвместни програми и проекти и участие на преподаватели като обучители в проекти за квалификация на учители и ръководни кадри в образователните институции, както и в квалификационните програми в различни училища. Осъзнатата потребност от перманентен мониторинг на образователния пазар е довела до разработването на два университетски проекта по качеството на образованието: РД-05-85/04.02.2016 г. И РД-08-123/03.02.2020 г.

По 2.1.5. Участието на преподавателите от катедрите на факултета в различни научни форуми, експертни групи, научни журита, редколегии и други форми на контакт и партньорство е създало възможности за информиране относно спецификата на докторските програми в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... в други университети.

ДП „МОТТ“ съответства в значителна степен на аналогичните програми в България. Направен е сравнителен анализ на учебните планове на ДП в ШУ, ЮЗУ „Неофит Рилски и ПУ „Паисий Хилендарски“. Познаването на конкурентната среда е добра предпоставка за мобилност на докторантите и преподавателите по програмата, както на национално, така и на международно ниво.

През наблюдавания период 2016-2022 г. преподавателите от катедра **„Технологично обучение, професионално образование, предучилищна и начална училищна педагогика“** са реализирали общо 7 **международни** мобилности по програма Еразъм+ и **36** международни мобилности извън програма Еразъм+. За периода 2020-2021 година, поради КОВИД-19 пандемията, двама преподаватели от катедрата от класираните по програма Еразъм+ не успяха да проведат своите мобилности.

През последните пет години един докторант (Росица Минчева) е реализирал участие в Пътуващ семинар „Иновации в образованието“ в Мимар Синан университет, Истанбул през 2019 г. (30.04.2019-07.05.2019 г.).

По 2.1.6. Наблюдението и контролът за състоянието на документацията, свързана с докторските програми, се осъществява от **Центъра за докторанти**. В ШУ функционира система, чрез която се следи хода на изпълнение на индивидуалните планове на докторантите. За всеки докторант се поддържа лично досие в Отдел „Развитие на академичния състав“ към Ректорска канцелария. В него се съхранява цялата документация, удостоверяваща резултатите от атестиранията на докторантите, резултатите от положените изпити, както и всички документи, свързани с промените в положението на докторанта. Поддържа се и архив със защитените дисертации и авторефератите към тях.

Всеки документ се приема на съответното равнище, т.е. от Катедрен съвет, Факултетен съвет, Академичен съвет на ШУ. Докторантите се уведомяват за настъпилите промени чрез Интернет страницата на Университета (раздел докторанти) и чрез научния си ръководител.

Докторантите от ДП „МОТТ“ подлежат на атестация от съвета на обучаващата катедра. Атестирането се утвърждава от ФС. Докторантът подготвя отчет за своята образователната, педагогическата и научноизследователската дейност за отчетния период. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта. Съветът на първичното звено обсъжда отчета на докторанта и приема становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка на дейността на докторанта; предложение за атестация на докторанта; предложение за актуализация на индивидуалния учебен план за следващата година (ако това е необходимо); препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост препоръчва конкретизация на темата или смяна на научния ръководител.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

Обучението на докторантите в ДП „МОТТ“ е насочено към проучване на актуални теоретични проблеми и изследователска дейност в научната област 1. Педагогически науки, ПН 1.3. Педагогика на обучението по.... То е в контекста на изискванията на образователния и трудовия пазар. Съществува действаща Платформа за обучение в електронна среда.

Цялостната организация по разработването и одобрението на учебната документация се осъществява от **Центъра за докторанти** към ШУ. Учебната документация на представената за акредитация ДП МОТТ отговаря на Стандарта за обучение на докторанти в ШУ.

Индивидуалният учебен план с неговите модули **Общ учебен план на докторанта** и **Работен план на докторанта** се разработва на основата на Общия учебен план на докторската програма. Дисциплините, които всички докторанти от ПН 1.3. Педагогика на обучението по... изучават, са: **2 задължителни учебни дисциплини – Методика и методология на научните изследвания и Чужд език, 2 избираеми учебни дисциплини и една факултативна учебна дисциплина.**

В ШУ се проучва конкурентната среда и потенциала на ДП „МОТТ“, което оказва влияние при оформянето на образователната политика на факултета и обучаващата катедра.

През наблюдавания период 2016-2022 г. преподавателите от катедра **„Технологично обучение, професионално образование, предучилищна и начална училищна педагогика“** са реализирали общо 7 международни мобилности по програма Еразъм+ и 36 международни мобилности извън програма Еразъм+. За периода 2020-2021 година, поради КОВИД-19 пандемията, двама преподаватели от катедрата от класираните по програма Еразъм+ не успяха да проведат своите мобилности.

Няма докторанти от ДП „МОТТ“, реализирали мобилност през последните 5 години.

През последните пет години докторант Росица Минчева е реализирала участие в Пътуващ семинар „Иновации в образованието“ в Мимар Синан университет, Истанбул през 2019 г. (30.04.2019-07.05.2019 г.).

Стандарт 3 „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд“

По 3.1.1. Обучението на докторантите от ДП „МОТТ“ се осъществява чрез различни съвременни образователни форми и методи, позволяващи на докторантите да се запознават с постиженията в областта на техниката, технологиите и предприемачеството, съответни на училищните програми – индивидуални и групови, методи и техники за събиране на информация;

дискусионни методи; методи и техники за обобщаване на информацията; мултимедийни технологии, електронно обучение и др. Стимулират се както индивидуалните изяви на докторантите, така и екипната работа в проектите, в които участват. Системно **се** оценяват компетентностите, знанията и уменията на докторанта, ранжират се техните дейности по ниво на овладяване на учебния материал и придобиване на умения и компетентности. Надграждането на теоретическата и практическата подготовка на докторантите се осъществява чрез дейностите на съществуващият Център за докторанти.

По 3.1.2. Обучението на докторантите се осъществява в индивидуални и колективни форми при постоянен контрол от страна на научния ръководител, ръководителя на катедра и първичното звено за съблюдаване на индивидуалния план.

В структурата на Общия учебен план са заложили учебни дисциплини, които позволяват организиране на групово обучение на докторантите от различни докторски програми в професионалното направление. Има и учебни дисциплини, които са специализирани и предполагат индивидуално обучение. Тримата докторанти от ДП „МОТТ“ са участвали в индивидуални и колективни форми на обучение. Към най-често използваните *индивидуални форми на учебна работа* в Педагогическия факултет се отнасят: консултации с научния ръководител, консултации със специалисти от сферата на съответната научна област, индивидуални консултации с преподаватели от Факултета, консултации и семинари с експерти, които са представени по-долу. Докторантите от ДП са участвали в *колективни форми на учебна работа* – обучение по задължителни и допълнителни учебни дисциплини, семинари, научни дискусии и представяне на достиженията на докторанта на вътрешноуниверситетски, национални и международни научни форуми.

От 2013 г. е въведено електронно обучение, което улеснява обучаваните, които получават индивидуален достъп до необходимата информация чрез платформата за обучение в електронна среда на ШУ - учебни материали, помощни текстове, консултации, литературни източници. В платформата са достъпни материали по дисциплините Методология и методи на научните изследвания, Авторско право, Информационни ресурси в научните изследвания, Наукометрия, Национални и международни програми за научноизследователска дейност и проекти и др. Докторантите могат да се включват във вебинари и курсове в платформата на Държавния Институт по руски език „Ал. Пушкин“ (ШУ е член на партньорската мрежа на Института).

От 2014 г. ШУ организира всяка година безплатно едномесечно обучение по чужд език за преподавателите и докторантите в ШУ по университетски проекти. **Центърът за докторанти** координира провеждането на групови курсове, семинари и консултации. За периода 2016 – 2021 г. са проведени: семинари на тема: Академично писане, с лектор проф. д-р Надка Николова и Методология и методи на педагогическите изследвания с лектор доц. д-р Пенка Кожухарова; Петнадесет семинара по Методи и методология на научните

изследвания за докторанти с лектор проф. д-р Надка Николова, както и с доц. д-р Пенка Кожухарова. През 2020 и 2021 г. проведените семинари са били в онлайн формат.

Специфична форма за допълнително обучение на докторанти са лекциите на преподаватели от други университети. Така през 2016 г., докторанти от ПФ са участвали в семинара по „Иновационни образователни технологии“ изнесен от проф. д-р Ангел Смрикаров – лектор от РУ „Ангел Кънчев“, както и в семинара на доц. д-р Красимира Александрова – директор на Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ на тема „Теория и практика на библиографските дейности. Библиотечни ресурси в научното изследване“, проведена публична онлайн лекция на тема: „Как да пишем научна статия?“ с проф. д-р Иванка Мавродиева.

Докторантите от ПФ са участвали в научно-образователните семинари и кръгли маси, сред които: „Кръгла маса на тема „Коректно поднасяне на информация – аспекти на ефективната съвременна педагогическа комуникация“ с модератор – доц. д-р Снежанка Добрева, Вътрешноуниверситетски проект „Съвременни аспекти на педагогическата комуникация“; практикум „Практикум на тема „Предизвикателства пред компетентностно ориентираното образование“ с модератор – доц. д-р Снежанка Добрева; майсторски клас „Обучение за работа в университетската електронна платформа за обучение edu.shu.bg“ с модератор – с модератор гл. ас. д-р инж. Тасин Тасинов.

По 3.1.3. В хода на изпълнението на ДП, докторантите периодично докладват пред КС резултатите от изследователската си дейност. Конкретно докторантите от ДП „МОТТ“ за периода на акредитация са докладвали пред обучаващото звено за: работата си по дисертационния труд; за своята изследователска и публикационна активност – 8 публикации; за 4 участие в научни форуми; за 9 участие в проекти; за осъществена преподавателска дейност – всички докторанти; за участие в изложба – 1 докторант; за 21 участия в методически семинари, езикови курсове и други форми на обучение.

Докладите на докторантите пред обучаващото звено са позволили високи атестационни оценки на тримата докторанти от ДП МОТТ - (3) пъти.

По 3.1.4. Учебната програма по всяка дисциплина от ИУП на докторантите съдържа раздел, представящ формата на оценяване, принципите на формиране на оценката и на присъждане на кредитите. В нея са представени и формите на самостоятелна работа на докторанта, както и формите за отчитането им – реферат, представяне на материал, статистическа обработка на данни, провеждане на експеримент, писмен/устен изпит и др. Докторантите предварително се информират от научните ръководители за критериите за оценка на работата им през различните етапи на подготовката. Те полагат изпити по индивидуалния учебен план пред комисия, в състава на която са включени трима хабилитирани преподаватели и с участието на научния ръководител на докторанта. Резултатите от изпита се оформят в протокол, подписан от тримата хабилитирани членове на изпитната комисия

и от присъстващия на изпита научен ръководител. Протоколите от изпита на докторанта се съхраняват в неговото лично досие в Ректорска канцелария и служат за основа за присъждане на докторанта на предвидения в неговия Индивидуален план брой кредити по съответната дисциплина. В съответствие с чл. 19, ал. 2 от ПРАСШУ изпитът по специалността е успешно положен, когато докторантът е получил оценка най-малко “Мн. добър 4.50”. Оценяването на докторантите се реализира и при представяне на индивидуалните им отчети.

По 3.1.5. В Правилника за структурата и организацията на процеса на обучение в ШУ е представена процедурата за работа с постъпили жалби на докторанти. Според спецификата на жалбата тя се адресира до зам.-ректора по учебната дейност и образователни политики или до Декана на факултета. Със своя заповед той определя комисия за разглеждане на жалбата. Срокът за вземане на становище по подадената жалба съответства на времето, необходимо за проучването на случая, но не по-дълго от 1 месец. Ако жалбата е свързана с нарушаване на етичните норми, то тя се адресира до Етичната комисия на ШУ, която я разглежда според утвърдената в нейния правилник процедура.

В ПРАСШУ, чл. 7, ал. 2 и ал. 3 се разглежда и процедурата за обжалване на решението за недопускане на даден кандидат до конкурса за прием на редовни и задочни докторанти от страна на комисията за разглеждане на постъпилите документи.

Организацията на дейността, свързана със сигнали и жалби на докторанти се осъществява от Център по качество на образованието и Етична комисия. За периода на акредитация жалби от докторанти не са подавани.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

Обучението на докторантите в ДП „МОТТ“ е в съответствие с действащите нормативни и академични документи. Ползват се съвременни образователни форми и методи, позволяващи разкриване пред докторантите на научните постижения в областта на техниката, технологиите и предприемачеството, съответни на училищните програми, както и на актуалните проблеми на педагогическата наука.

Обучението на докторантите се осъществява в индивидуални и колективни форми при постоянен контрол от страна на научния ръководител, ръководителя на катедра и първичното звено за съблюдаване на индивидуалния план.

Създадени са оптимални условия за повишаване равнището на мотивацията, самоанализа и ангажираността на докторанта в процеса на обучение.

Въведена е и платформата за обучение в електронна среда на Шуменския университет.

Докторантите от ДП периодично докладват пред семинар на обучаващото звено за резултатите от изследователската си дейност.

ШУ организира всяка година безплатно едномесечно обучение по чужд език за преподавателите и докторантите в ШУ по университетски проекти. **Центърът за докторанти** координира провеждането на групови курсове, семинари и консултации.

В ШУ и Педагогическия факултет се използват ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите.

В ШУ съществува процедурата за работа с постъпили жалби на студенти и докторанти, но за периода на акредитация жалби от докторанти не са подавани.

Стандарт 4. „Прием, развитие, признаване и дипломиране на студенти и докторанти“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация“

По 4.1.1. В ШУ е създадена организация по привличане и прием на български и чуждестранни докторанти, като дейностите са регламентирани в университетската нормативна база и се осъществяват от Централната комисия по кандидатстудентска дейност на ШУ и в Центъра за кандидатстудентска дейност. Приемът на всички докторанти във ПФ се осъществява според Класификатора на областите на висше образование и ПН и на основание на конкретни закони и подзаконови нормативни актове. В ПФ е разработен **Въпросник за кандидат-докторанти** по докторските програми, който се прецизира и актуализира за всяка следваща кандидат-докторантска кампания. Достъпът, процедурите и критериите за прием на докторанти в ШУ са отразени в сайта на университета на български и английски езици, са също и чрез Фейсбук страницата на университета. Налице са условия за облекчен достъп на кандидат-студенти и обучение на докторанти в неравностойно положение.

В предлаганата за акредитация ДП „**МОТТ**“ се осъществява прием в редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение, за което има адекватна академична среда.

По 4.1.2. ШУ предлага възможност за активно участие на докторантите в проектни дейности под научното ръководство на хабилитирани преподаватели. Проектната дейност е уредена с *Правилник за проектна дейност в ШУ*. В него са създадени стимули и механизми за включване на докторанти в научноизследователската и проектна дейност на обучаващото звено. В Правилника за проектна дейност са разработени практики за своевременно информиране на докторантите за възможностите и изискванията за участие в научноизследователски екипи по проекти, финансирани от МОН или други източници.

През акредитирания период докторантите от ДП „МОТТ”, участват общо в **девет** броя научноизследователски проекта, от които **един е национален, а осем – университетски.**

Чрез включване в проектна дейност, със собствени средства на ФП или със средства на ШУ, **се подпомагат финансово всички участия на докторантите в научни форуми: такси правоучастие, командировъчни разходи и др., и участието им в екипи на международни проекти.**

По 4.1.3. ШУ осигурява възможности и подкрепа на докторантите за участие в национални и международни научни форуми и за обучение в чуждестранни висши училища чрез програмата за академичен обмен „Еразъм +“

Утвърдени са и се прилагат Правила за академичното признаване на периоди на обучение и практика в чужбина вследствие на осъществена мобилност при прилагане принципите на Университетската харта „Еразъм+“. При признаване на придобито висше образование в чуждестранни висши училища се прилага Процедура за подаване на документи за признаване на чуждестранна диплома за висше образование с цел обучение във ШУ. Международното и вътрешното сътрудничество на университета се осъществява по преки двустранни договори и по международните ангажименти на университета, по програма „Еразъм+“ и по други европейски програми. Правото на участие в студентска мобилност се урежда в съответния правилник на ШУ. Съществува процедура по кандидатстване, селекция и признаване на академични кредити след осъществена мобилност в чужбина.

За периода на акредитация докторанти от ДП „МОТТ“ не се осъществили мобилност по програма „Еразъм“.

По програма Еразъм ШУ работи в сътрудничество с 64 университета от 18 страни в Европа. Актуална информация за възможностите на програмата се публикува на сайта на ШУ - раздел Партньори.

По 4.1.4. В ШУ е създадена административна система за регистриране хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти. Университетът поддържа и съхранява собствена база данни за докторантите чрез отдел Докторанти. В състава на Ректорска канцелария е обособена длъжност **Главен специалист** по научно развитие на академичния състав, който координира цялостната дейност по приема и обучението на студенти в ОНС „доктор”, разкрива и поддържа за всеки докторант лично досие, в което се съдържат всички документи и решения, засягащи обучението му; съдейства при организиране на дейността на Докторантското училище, поддържа раздел Докторанти в сайта на университета.

В ПФ обучението на докторантите се наблюдава и контролира от зам.-декана по учебната дейност. Обучаващата катедра следи хода на обучението на докторантите, както и възможната им реализация след придобиване на ОНС „доктор“. За административното обслужване на докторантите в съответната катедра отговарят Катедреният съвет и научният ръководител на докторанта.

През периода 2016-2022 г. в **катедра ТОПОПУНУП** на ШУ по ДП „МОТТ“ са обучавани **общо 4-ма** докторанти в редовна форма на обучение, които още не са защитили. Последният докторант е приет през 2022 г.

В катедра ТОПО се съхраняват попълнените от докторантите и потребителите на кадри анкетни бланки и анализите им, а също и база данни за реализацията на успешно защитилите докторанти.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

В ШУ е създадена организация по привличане и прием на български и чуждестранни докторанти. Тя се осъществяват от Централната комисия по кандидатстудентска дейност на ШУ.

В ПФ е разработен Въпросник за кандидат-докторанти по докторските програми, който се прецизира и актуализира за всяка следваща кандидат-докторантска кампания.

Налице са условия за облекчен достъп на кандидат-студенти и обучение на докторанти в неравностойно положение.

През акредитирания период докторантите от ДП „**Методика на обучението по техника и технологии**“, участват общо в 9 броя научноизследователски проекта, от които **1 национален и 8 университетски**. ШУ и ПФ подпомагат финансово всички участия на докторантите в научни форуми и участието им в екипи на международни проекти.

За периода на акредитация докторанти от ДП „МОТТ“ не се осъществили мобилност по програма „Еразъм“.

В ШУ е създадена административна система за регистриране хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти. Университетът поддържа и съхранява собствена база данни за докторантите чрез отдел Докторанти.

Стандарт 5 „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 5.1. „Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“

По 5.1.1. Академичният състав на ШУ преминава през процедура по атестация на всеки 5 години преподавателска дейност на хабилитираният състав и на всеки 3 години – нехабилитираният. Съществува Правилник, който определя редът и начинът за осъществяване на процедурата. В подготовката на докторантите от ДП „МОТТ“ са включени 4 хабилитирани преподаватели в съответното професионално направление от катедра „ТОПОПУНУП“ – 2 професори и 2 доцента.

Структурата на преподавателския състав на ОТД в катедра „Технологично обучение, професионално образование, предучилищна и начална училищна педагогика“ към момента на представяне на документацията за акредитация на ДП „МОТТ“ по академични длъжности е следната: **професори**

– 3; доценти – 9, нехабилитиран състав с докторска степен – 3, нехабилитиран състав без докторска степен – 1.

От 01.09.2021 г., след решение на ФС и АС за оптимизиране на структурата на ПФ е изградена катедра „Технологично образование, предприемачество и визуални изкуства“. В състава на новата катедра са включени четиримата хабилитирани преподаватели с научна специалност в областта на методиката на обучение по техника и технологии, а също 4 преподаватели с научна специалност и доказани компетенции в областта на методиката на обучението по изобразително изкуство от катедра „Визуални изкуства, теория и методика“. На новата катедра се възлага администрирането на две докторски програми в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... – **ДП Методика на обучението по техника и технологии** и ДП Методика на обучението по изобразително изкуство.

По 5.1.2. Публикационната активност на преподавателите на ОТД в обучаващото звено за акредитирания период 2016-2022 г. включва: **9 монографии; 127 статии; 6 статии** в реферирани издания с импакт фактор (сп. Knowledge, International Journal Scientific Papers, International scientific refereed online journal with impact factor, www.SocioBrains.comИмпаc, Годишник на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.sp. Pedagogika), **в реферирани издания – 127 (в страната 104, в чужбина - 23), учебници – 5 и учебни помагала – 31.**

В периода 2016-2021 г. преподавателите от катедра *Технологично обучение, професионално образование, предучилищна и начална училищна педагогика* са регистрирали 151 участия; в 23 международни, 32 национални и 25 проекта, финансирани от бюджетната субсидия на ШУ за научна дейност. В международни проекти са участвали 8 преподаватели, в национални – 11 преподаватели. Всички преподаватели са участвали ежегодно в университетски проекти.

За периода 2016-2021 г. хабилитираните преподаватели с научна специалност в областта **на ДП „МОТТ“** имат 4 участия в 4 международни, 17 участия в 12 национални и 31 участия в 18 университетски проекти.

За периода на акредитация на ДП в проектите са се включили активно и докторантите от ДП „МОТТ“. Докторантите са участвали в **1 национален (1 участие) и 8 университетски проекта**, финансирани от бюджетната субсидия на ШУ за научна дейност.

ШУ и ПФ стимулират популяризирането на резултатите от научната дейност на преподавателите и докторантите. Институцията поддържа собствени периодични издания, свързани с образователната област Педагогически науки, включително с изследователската област на ДП „МОТТ“ - издават се тематични сборници, поддържат се електронни научни издания и сайтове.

Педагогически факултет има 4 периодични научни издания в педагогическата област: Годишник на ШУ, серия D, Педагогически факултет, Изданието е реферирано в СЕЕОЛ; Сборник научни трудове от пътуващи

семинари ШУ, ПФ; Списание SocioBrains, реферирано издание; Сборник научни трудове на студенти и докторанти от Педагогически факултет, Електронен портал ЛитерМедия.

По 5.1.3. Шуменският университет има опит като образователен и научен център в областта на Педагогиката на обучението по..., в т.ч. в обучението по ОНС „доктор” по акредитираната програма в ПН 1.3. Педагогика на обучението по...

През оценявания период няма защитили дисертационните си трудове докторанти, т.к. настоящите докторанти четири (4) на брой са приети през акредитирания период 2019-2022 г.

Хабилитираните преподаватели в ДП „МОТТ“ са утвърдени специалисти в научната област, уважавани в академичните среди на национално и международно равнище. Проф. Н. Димитрова е член на Международната асоциация по технологично обучение – International Technology and Engineering Education Association (ITEEA). Членове на Съюза на учените в България са проф. Н. Димитрова и доц. К. Велчева.

Всичките четири хабилитирани преподаватели, участващи в обучението на докторантите от ДП са били членове на научни журита по конкурси за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности. Експертната дейност на членовете на **катедрата включва 20 участия в художественотворческа дейност (изложби и изложби-базари). Доказателство** за научното влияние са забелязаните 228 цитирания на трудове на хабилитираните преподаватели в катедра **„Технологично обучение, професионално образование, предучилищна и начална училищна педагогика“**, 101 от които в чужбина.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

Академичният състав на ШУ преминава през процедура по атестация на всеки 5 години преподавателска дейност на хабилитираният състав и на всеки 3 години – нехабилитираният. Съществува Правилника за атестиране на академичния състав на ШУ.

В подготовката на докторантите от ДП „МОТТ“ от катедра „ТОПОПУНУП“ участват **2-ма професори и 2-ма доценти**, хабилитирани преподаватели с квалификация в областта на докторската програма.

За периода 2016-2021 г. хабилитираните преподаватели с научна специалност в областта **на ДП „МОТТ“** имат 4 участия в 4 международни, 17 участия в 12 национални и 31 участия в 18 университетски проекти

Педагогически факултет при ШУ има 4 периодични научни издания в педагогическата област. **Публикационната активност на преподавателите на ОТД в обучаващото звено за акредитирания период 2016-2022 г. включва: 9 монографии; 127 статии; 6 статии** в реферирани издания с импакт фактор; **в реферирани издания - 127 (в страната 104, в чужбина - 23), учебници – 5 и учебни помагала – 31.**

За периода на акредитация докторантите от ДП **„Методика на**

обучението по техника и технологии“ са участвали в 1 национален (1 участия) и 8 университетски проекта, финансирани от бюджетната субсидия на ШУ за научна дейност.

Хабилитираните преподаватели в ДП МОТО са утвърдени специалисти в научната област, уважавани в академичните среди на национално и международно равнище. Били са членове на научни журита по конкурси за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности.

Стандарт 6. „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 6.1. „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности“

По 6.1.1. В ПФ на ШУ е изградена необходимата материално-техническа база за обучение и изследователска дейност на докторантите от всички ДП. Докторантите от ДП „МОТТ“ към катедра ТОПОПУНУП в ПФ разполагат със своя специализирана база за изследователска дейност, както следва: Методически кабинет в Корпус 3; методически кабинет в комплекс Б4; 3 кабинета в Корпус 2. Ползват се кабинети с 14 работни места и технически устройства - 14 компютъра, 9 принтера, 2 мултифункционални устройства. Общата лабораторна площ е 74.5 кв. м, а лабораторната площ за изследователска дейност на 1 преподавател на ТД е 8.3 кв. м.

Специализираната база за изследователска дейност на докторантите от ДП „МОТТ“ се осигурява от материалната база на специалност „Педагогика на обучението по техника и технологии“ - Учебно-технологичен комплекс на специалност „ПОТТ“, Педагогически комплекс Б-4; Учебна лаборатория по „Текстилни технологии“ – КЗ-508. За провеждане на докторантския семинар на ПФ и занятията, организирани от Центъра за докторанти по задължителните дисциплини, се ползват заседателни зали в Корпус 1, Корпус 2 и учебни зали в К 3.

Работни места за докторантите предлага и Централната университетска библиотека в Корпус 3 със зала за работа с 50 места; докторантите използват и работните места във Филиала на Университетската библиотека в Корпус 2.

На всеки докторант е осигурено работно място с компютър и връзка с интернет. Всички компютри в компютърните лаборатории, в учебните зали и в кабинетите са свързани в локална мрежа и бърз интернет. От 2003 г. е осигурен интернет и в студентските общежития. От 2011 г. всеки преподавател и докторант има достъп до безжичен интернет на територията на всички учебни корпуси на ШУ, както и в пространствата около тях.

Като член на Сдружението „Национална изследователска мрежа“. ШУ е включен в EDUROAM (EDUcation ROAMing).

Компютърната и информационна обезпеченост е в съответствие със спецификата на представената за акредитация ДП и е достатъчна. Създадени

са и условия за включване в образователния процес на докторанти със специални потребности. Материалната база е преустроена съгласно изискванията за достъпна среда.

От проведената анкета на ЕГ с докторантите става ясно, че те са удовлетворени от условията за обучение и научни изследвания в Университета.

По 6.1.2. Провежданите от докторантите от ДП „МОТТ“ изследвания се реализират в специализираните кабинети на университета, ПФ и в партньорски институции – базови училища на територията на гр. Шумен (СУ „Сава Доброплодни“, ОУ „Димитър Благоев“, II ОУ „Д-р Петър Берон“, Професионална гимназия по механотехника, електроника и транспорт „Христо Ботев“ и Професионална гимназия по архитектура, строителство и геодезия) и др.

С подкрепата на Студентски съвет, със средства по проектите и от собствени средства на ПФ, докторантите имат възможност да участват в творчески командировки, семинари, участия във форуми и др. дейности, свързани с дисертационния им труд.

По 6.1.3. Учебната и изследователската дейност на докторантите от ДП „МОТТ“, научното и професионалното им развитие са осигурени информационно от функционираща и отворена система, чиито основни компоненти са: Университетската библиотека на Шуменския университет, Регионалната библиотека “Стилиян Чилингиров” – Шумен, Библиотеката при читалище “Добри Войников”, Библиотечните фондове на специалност „Педагогика на обучението по техника и технологии“ и методически кабинети.

Основна част от информационната система е Централната университетска библиотека с филиал в Педагогическия факултет. Връзката между библиотеките в ШУ се осъществява по електронен път. Библиотеката на ШУ „Еп. Константин Преславски“ е от университетски тип със специализирана научна и учебна литература от областта на обществените, хуманитарните и природо-математическите науки. Тя е звено в университетската структура с учебни, научни, информационни и културно-просветни функции и осигурява библиотечно-информационното обслужване на учебния процес, научните изследвания и културната дейност в Университета. Библиотеката в Корпус 3 обхваща: заемна служба, две читални с 52 места за студенти и докторанти и 14 за преподаватели, кабинет за новопостъпила литература, компютърна обработка, и копирна техника. **Педагогическата и чуждоезиковата** филиална библиотека в К2 е разположена на площ от 160 м². и има читалня с **25 места**.

Към момента общият библиотечен фонд наброява 305 303 библиотечни единици. Библиотеката поддържа ежегоден абонамент за **297 заглавия текуща** периодика. Тя предоставя за ползване на преподавателите и студентите **297/ 119 заглавия текуща периодика**. Повече от половината от тях обслужват докторантите в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... През 2021 г.

Университетската библиотека започна работа с новата версия „АБ УЕБ 2020. Тази версия на библиотечния софтуер „Автоматизирана Библиотека” – „АБ УЕБ“ е естествено развитие на съществуващия досега.

Библиотеката е абонирана за EBSCO, с което се осигурява ползване на около 14 000 пълнотекстови издания в различни области на науката. Осигурен и безплатен достъп до: ISI Web of Knowledge; Science Direct; Scopus; Academic Search Complete; European Views of the Americas; GreenFILE; Health Source: Consumer Edition Library, Information Science & Technology Abstracts; Teacher Reference Center.

По 6.1.4. ШУ поддържа изявите на докторантите в изследователски и образователни проекти и научни форуми. На докторантите и преподавателите от ДП „МОТТ“ са осигурени условия за публикации и в издания на други университети и научни институти, в централни научни списания, в издания на учебни и научни звена в чужбина и в чуждестранната специализирана периодика. Таксите се поемат от проектна дейност, от Студентски съвет или от собствени средства на ШУ и ПФ.

Педагогическият факултет организира ежегодно научен форум с международно участие „Иновации в образованието”, Научна конференция с международно участие „Съвременният дискурс в науката“, които дават възможност за изява на младите изследователи. ШУ стимулира научноизследователската дейност на докторантите, като им осигурява условия за публикуване на резултати от научноизследователската им дейност в *Годишник* на ШУ „Епископ Константин Преславски“, серия D, ПФ.

Общият брой на научните публикации на докторанти от ДП „МОТТ“ през оценявания период е 8 публикации, средно 2 на докторант.

ШУ предлага стимули, свързани с мотивацията и активността на докторантите за провеждане на научни изследвания и завършване на дисертационния им труд във времето, определено в Индивидуалния план на докторанта.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

В ПФ на ШУ „Еп. Константин Преславски“ е изградена необходимата материално-техническа база за обучение и изследователска дейност на докторантите, обучавани в ДП „МОТТ“. Създадени са и условия за включване в образователния процес на докторанти със специални потребности. Материалната база е преустроена съгласно изискванията за достъпна среда.

За обучението на докторантите от ДП са ползват специализирани кабинети в корпусите на ШУ. Компютърната и информационна обезпеченост е в съответствие със спецификата на представената за акредитация ДП и е достатъчна.

Осъществява се добро сътрудничество с партньорски организация с цел научни изследвания на докторантите. В библиотеките на ШУ е осигурен достъп на докторантите до достатъчен брой и вид научни издания и база

данни. ШУ предлага финансови и др. стимули, свързани с мотивацията и активността на докторантите за провеждане на научни изследвания, публикации и завършване на дисертационния им труд, съобразно Индивидуалния план на докторанта.

Общият брой на научните публикации на докторанти от ДП „МОТТ“ през оценявания период е 8 публикации, средно 2 на докторант.

Стандарт 7 „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 7.1. „Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“

По 7.1.1. В ШУ има изградена организация за събиране, анализ и използване на информацията, в това число и информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите от акредитираните във висшето училище докторски програми, която се отчита при вземане на управленски решения, свързани с образователната политика на институцията, с процедурите по мониторинг на системата за управление на качеството, при разработване и актуализиране на учебната документация и др.

В ШУ и ПФ функционират и се използват различни процедури и практики за събиране, анализиране и предоставяне на информация. **Събира се и се анализира информация**, свързана с мониторинга на Системата за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качество на образованието и академичния състав в ШУ, информация относно осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на докторската програма; информацията относно успеваемостта на докторантите; информация от мнението на докторантите за обучението в докторската програма и на потребителите на кадри.

По-конкретно събираната и анализирана информация се отнася до изпълнението на Работната програма по осигуряване, оценяване и подобряване на качеството на образованието; до разработването на университетски проекти по качеството на образованието; обсъждане на резултатите от институционалните одити и вътрешно факултетските прегледи и приемане на решения за подобряване на качеството на образователната дейност; до актуализацията на учебната документация на ДП и актуализирането на методическите стандарти, свързани с обучението в ДП; до успеваемостта на докторантите и процедурите по тяхното годишно атестиране, както и до мнението на докторантите, свързано с проблемите и очакванията им относно процеса на обучение.

Във връзка с проучване мнението на докторантите е разработена унифицирана **Анкетна карта** за проучване на мнението на докторанти. В периода на наблюдение са анкетирани 3-ма докторанти от ДП „МОТТ“. Мнението на всички докторанти се проучва и по време на традиционните докторантски семинари. Докторантите определят учебния план като добре

балансиран. Всички анкетирани съобщават, че получават компетентно научно и методическо ръководство от научния си ръководител като помощта се изразява в споделяне на личен опит и оригинални идеи, критични бележки по работата, оформяне и публикуване на резултатите от изследването, осигуряване на възможност за апробиране на резултатите, структурирането и написването на дисертацията. Административното обслужване на докторантите, фондът на университетската библиотека, както и обслужването в нея се оценяват като много добри.

По 7.1.2. Ефективността на резултатите от обучението и необходимите мерки за повишаването им във всички образователни степени, в това число и в ОНС „доктор” се обсъждат и огласяват периодично. Те се обсъждат ежегодно в АС и ФС във връзка с отчитането на дейностите по **Работната програма по осигуряване, оценяване и подобряване на качеството на образованието** за предходната учебна година и планирането на дейностите в новата Работна програма. Анализират се и резултатите от НИХТД на преподавателите и докторантите. На базата на тези резултати се актуализират критериите за следващата година и се разработват плановете за НИХТД в катедрите, ОСЗ и на ниво Университет. Периодично в обучаващите катедри се обсъждат и резултатите от анкетирани докторанти и потребители на кадри.

Информацията се събира и обобщава в Центъра за качество на образованието, в УКК, ФКК, в Центъра за кариерно развитие и в катедрите, според типа на информационния масив. Чрез Центъра на ОСЗ се предоставят и резултатите от обработените анкети с действащи студенти, завършили студенти и докторанти, с потребители на кадри, обработени по факултети и специалности.

Дейностите, свързани с обучението в ОНС „доктор” в ШУ се координират и подпомагат от гл. специалист в Ректорска канцелария, който поддържа база данни за обучаваните докторанти, събрани в техните лични досиета; подпомага връзките докторант-административно обслужване и преподавател-административно обслужване; актуализира информацията в страница *Докторанти* на ШУ. Чрез тази страница докторантите научават за семинарите, организирани от Центъра за обучение на докторанти в ШУ и други научни и образователни институции в страната, за организирани научни форуми за докторанти и с участието на докторанти, за възможности за включване в езикови курсове и др.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

В ШУ има изградена организация за събиране, анализ и използване на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите и с наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качество на образованието и академичния състав.

Във връзка с проучване мнението на докторантите е разработена унифицирана Анкетна карта за проучване на мнението на докторанти. за периода на акредитация са анкетирани 3-ма докторанти от ДП „МОТТ“.

Резултатите от НИХТД на преподавателите и докторантите за предходната година се събират и анализира ежегодно. Периодично се обсъждат резултатите от анкетирването на докторанти и потребители на кадри.

Дейностите, свързани с обучението в ОНС „доктор“ в ШУ се координират и подпомагат от гл. специалист в Ректорска канцелария, който поддържа база пълна база данни за обучаваните докторанти

Стандарт 8. „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. „Висшето училище или научната организация публикува информация за приети документи и учебна документация на докторските програми; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.“

По 8.1.1. Публикуването на актуална информация за ДП „МОТТ“, за обучението и научноизследователската дейност на докторантите, както и за преподавателския състав се предлага на официалния сайт на ШУ. На сайта се предоставя информация за всяка докторска програма - информационен пакет, в който се съдържа информация за учебния план и учебните програми, формите на обучение, обучаващото звено и др.

Конкурсите за кандидатстване в докторските програми се обявяват публично на сайта на университета. Интересуващите се могат свободно да получат информация за условията и сроковете за кандидатстване и от експертите в отдел Академично и научно развитие. На сайта са публикувани и редица нормативни документи, засягащи обучението на докторантите. ШУ има своя страница във Фейсбук, чрез която най-важната информация бързо попада в социалните мрежи и постига обществен резонанс. Своя фейсбук-група имат докторантите в ШУ. Създадена е и се поддържа информационна система с регистър на академичния и административния състав и регистър на студентите, докторантите и специализантите. Представители на академичното ръководство периодично представят постигнатите резултати от обучението на студенти и докторанти, както и от инициативите на университета в медиите. Системата за популяризиране на информацията за образователната и научноизследователската дейност се поддържа на университетско и на факултетно равнище.

По 8.1.2. В сайта на университета се поддържа страница на програма Еразъм+ , където са огласени възможностите за мобилност, процедури по подбор на участници в международна мобилност, образци на документи, с данни за партньорските университети. Поддържа се и актуална информация относно сключените международни договори. Към настоящия момент ШУ има действащи договори с 58 университета от 16 страни по програма Еразъм+ и 72 двустранни договора с чуждестранни университети.

По 8.1.3. Чрез участието в проектите на обучаващите катедри и като самостоятелни изследователи, с подкрепата на Студентския съвет и с експертната и финансовата подкрепа на ШУ, докторантите имат възможност да участват в национални и международни форуми, да общуват с водещи специалисти в научната област, да изграждат ползотворни контакти, в рамките на които да демонстрират своите иновационни приноси.

В организираният и провежданият от Педагогически факултет научни конференции и престижни форуми (общо за периода 13 международни, 3 национални и 7 университетски форума) докторантите от докторската програма са пълноправни участници като слушатели и докладчици в научните сесии и заседания на отделните секции.

За разглеждания период докторантите от ДП МОТТ са участвали в 1 национален и 8 университетски научни проекта.

Докторантите от ДП „МОТТ“ имат възможност безплатно да публикуват резултатите от своите изследвания в университетските електронни и печатни издания: Годишник на ШУ „Еп. Константин Преславски“, серия С и D; в реферираното електронно списание SocioBrains; в сборници от конференции и др. Докладите на докторантите се отпечатват в специално издание от докторантската конференция – „Сборник научни трудове на студенти и докторанти от Педагогическия факултет“, който в наблюдавания период има 5 издания (2016, 2017, 2018, 2019, 2020) и се подготвя 6 том от докторантската конференция, проведена в онлайн формат на 12-13 ноември 2021 г.

Всички посочени издания са представени в интернет пространството и са публично достъпни за ползване и верификация, като повечето са реферирани. В редакционните съвети и екипите от рецензенти са включени водещи специалисти в научната област от страната и чужбина.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1:

На сайта на ШУ и ФП се предлага ясна, обективна, актуална и лесно достъпна информация относно ДП „МОТТ“. Разработени са съответните процедури и съществува практика за публикуване на информация, свързана с обучението и постиженията на докторантите от ДП в процеса на собствените изследвания.

Налице е и информацията относно програмите за мобилност на докторантите - на сайта на университета се поддържа страница на програма Еразъм+ .

За периода на акредитацията няма докторанти, осъществили мобилност по програма Еразъм.

Докторантите от докторските програми на ПФ имат възможност безплатно да публикуват резултатите от своите изследвания в университетските електронни и печатни издания.

За периода на акредитацията докторантите от ДП МОТТ са участвали в 1 национален и 8 университетски научни проекта.

Стандарт 9. „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 9.1. „Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии“

По 9.1.1. Академичният състав на обучаващата катедра актуализира работата си с докторантите от ДП „МОТТ“, в зависимост от настъпилите промени в нормативната база и потребности от практиката, както и при отчитане на новостите в науката. За изследване мнението на потребителите на кадри и на докторантите са създадени специални бланки: **Анкетна карта за работодатели и Анкетна карта за докторанти.** Резултатите от анкетирването се разглеждат на заседания на КС и при необходимост се вземат съответните мерки за коригиране на тематиката и обхвата на докторантските проекти, за включване на нови дисциплини, за усъвършенстване на образователните технологии, за промени в учебната документация.

По 9.1.2. В резултат на извършените одити и анкетни проучвания на мнението на докторантите в обучаващата катедра се набелязват необходимите мерки, свързани с повишаване на ефективността на докторските програми. Приетите процедури и практики осигуряват перманентна актуализация на учебната документация, промени в планирането и отчетите на дейностите на докторантите, бързо преодоляване на проблеми.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

Цялостната организация на учебния процес в ШУ, в това число и по докторските програми, са предмет на наблюдение в рамките на институционални одити. Проведени са и два тематични одити за състоянието на обучението по докторските програми в ШУ.

Академичният състав на обучаващата катедра актуализира работата си с докторантите от ДП „МОТТ“, в зависимост от настъпилите промени в нормативната база и потребности от практиката, както и при отчитане на новостите в науката. Осъвременяването на докторските програми се извършва и според мнението на докторантите и потребителите на кадри. За изследване мнението на потребителите на кадри и на докторантите са създадени специални бланки: **Анкетна карта за работодатели и Анкетна карта за докторанти.**

Стандарт 10 „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. „Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми“

По 10.1.1. ШУ и конкретно ПФ осъществяват дейности за самооценка и външни оценки на докторските програми в две направления: чрез вътрешноинституционални одити и чрез акредитационни процедури.

През периода 2016-2021 г. в ШУ е осъществена **Институционална акредитация, като процедурата** е стартирана през 2019 г. В експертната група е включен представител на европейска образователна институция - ректорът на университета в гр. Шедлце, Полша. Със свое решение от 27.02.2020 г. АС на НАОА е гласувал институционална акредитация на Шуменския университет с обща оценка по критериите 9.12 (девет цяло и дванадесет стотни) за срок от 6 години и капацитет 12 000 студенти и докторанти.

В периода 2016-2021 г. ПФ и представените в него ПН и ДП са преминали успешно през процедури по външно оценяване на качеството на обучение на студенти и докторанти. С решение на ПКПНСД при НАОА (05.04.2021) е дадена акредитацията на ПН 1.3. Педагогика на обучението по... науки с обща оценка по критериите 9,15.

Докторската програма „Методика на обучението по техника и технологии“ от ПН 1.3. Педагогика на обучението по..., в Шуменски университет „Еп. Константин Преславски“ има предходна програмна акредитация с обща оценка **9,22** и срок на валидност на акредитацията шест години в съответствие с чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

За поддържане на качеството на образованието в структурните звена на ШУ периодично се провеждат вътрешни одити. Разработена е *Инструкция за провеждане на одити*. Част от дейностите на одита е изпълнение на препоръките на НАОА от програмната акредитация на професионалните направления и ДП.

Подготовката на докладите-самооценка и на документацията по процедурите за отстраняване на слабости от предходна акредитация се осъществяват чрез промени в учебния план и съпътстващата обучението на докторантите документация. Промените са свързани с последното актуализиране на методическите стандарти за обучение в ОНС „доктор“ и утвърдените Насоки за формиране на кредити и разпределението им в Индивидуалния план на докторанта.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1:

ШУ осъществява планирани дейности за самооценка и външни оценки на докторските програми в две направления: при вътрешно-институционални одити и при акредитационни процедури. Разработена е *Инструкция за провеждане на одити*.

ДП **„Методика на обучението по техника и технологии“** от ПН 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше образование 1. Педагогически науки, в ШУ „Еп. Константин Преславски“ има предходна програмна акредитация с обща оценка **9,22** и срок на валидност на акредитацията шест години в съответствие с чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

Подготовката на докладите-самооценка и на документацията по процедурите за отстраняване на слабости от предходна акредитация се

осъществяват чрез промени в учебния план и съпътстващата обучението на докторантите документация.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите от проверката по критериите 1.1. – 10.1. са основание за извеждане на силни и слаби страни, възможности и заплахи, свързани с акредитиране на **„Методика на обучението по техника и технологии“**:

Силни страни:

- ШУ, Педагогическият факултет и академичният състав на катедра **„Технологично обучение, професионално образование, предучилищна и начална училищна педагогика“** осъществяват образователна политика, съответстваща на нормативните и академични документи и изисквания за придобиване на ОНС „доктор“ от обучаваните докторанти в ДП **„Методика на обучението по техника и технологии“**.
- Академичната среда за обучение на докторантите от ДП е в съответствие с политиката за качество на образователния процес, за изследователска и педагогическа дейност и подготовка на докторантите на ШУ и приетите за целта документи.
- Докторантите от ДП **„МОТТ“** разработват актуални за педагогическата наука и практика дисертационни трудове, съответстващи на профила на ДП.
- Цялостната дейност по разработване, одобрение и актуализация на учебната документация на ДП **„Методика на обучението по техника и технологии“** е на основание приет В ШУ **Стандарт за обучение на докторанти (актуализация 2020 г.), Методически стандарти за обучение на докторантите и Методически стандарт за изготвяне на учебна програма за докторанти.**
- Центърът по качеството на образованието администрира процесите по оценяване и поддържане на качеството на обучението на докторантите чрез ежегодните *Работни програми по управление, оценка и поддържане на качеството на образованието и академичния състав.*
- За периода на акредитация в ШУ и ПФ са **проведени 7 вътрешни одити**, свързани с общ преглед на наблюдаваните в Системата за качеството аспекти на дейността на основните структурни звена. През 2020 г. е проведен тематичен вътрешен одит, свързан с обучението в 55 докторски програми, в това число и ДП **„МОТТ“**.
- Разработена е стандартизирана **Анкетна карта за докторанти и Анкетна карта за потребители.** Налични са данни за проведени анкетни проучвания сред докторантите.
- За периода на акредитация в Правилника за развитие на академичния състав в ШУ са внесени **26 поправки**, с които се прецизират процедурите за обучение и отчетност на дейностите по обучение на докторанти и организиране на процедурата по защита на дисертацията за придобиване на ОНС „доктор“. За периода 2016-2022 г. Общият учебен план на ДП **„МОТТ“**

е актуализиран два пъти. През 2020 г. са актуализирани учебните програми за обучение на докторантите.

- В съответствие с ППЗРАСРБ Индивидуалният учебен план на докторанта от ДП „МОТТ“ включва два модула: Общ учебен план и Работен план на докторанта по години.
- Подготовката на докторантите от ДП се допълва чрез участието им в лекционни курсове, кръгла маса, научно-образователни семинари, безплатно обучение по чужд език и пр.
- През акредитирания период докторантите от ДП „МОТТ“, участват общо в девет броя научноизследователски проекта, от които един е национален, а осем – университетски.
- Академичният състав от обучаващата катедра е с утвърдени професионални и личностни компетенции, знания, умения и изследователска активност в научната област на докторската програма.
- ШУ и ПФ разполагат с необходимата материално-техническа база за осъществяване на образователна и научно-изследователска дейност на докторантите. Налице са договорни отношения с базови образователни институции за провеждане на изследователска дейност на докторантите.
- Осъществява се регулярен мониторинг и отчетност на докторантите от ПФ пред катедрата и факултетния съвет.
- Изградена е и функционира ефективна система за събиране и анализ на информация, необходима за нуждите на управлението на процесите, свързани с придобиване на ОНС „доктор“
- Докторантите от ДП „МОТТ“ имат възможност безплатно да публикуват резултатите от своите изследвания в университетските електронни и печатни издания.
- През последните пет години докторант Росица Минчева е реализирала участие в Пътуващ семинар „Иновации в образованието“ в Мимар Синан университет, Истанбул през 2019 г. (30.04.2019-07.05.2019 г.).

Слаби страни:

- За периода на акредитация няма докторанти от ДП „МОТТ“, осъществили мобилност по програма Еразъм.
- Публикационната активност на преподавателите в реферирани издания с импакт фактор е недостатъчна за периода на акредитация.
- Не е осъществен регулярен прием на докторанти в ДП „МОТТ“ за всяка от годините за които е акредитирана.

Възможности:

- Перманентно популяризиране на ДП „МОТТ“ с цел осъществяване на регулярен прием на докторанти във всички акредитирани форми на обучение.
- Активизиране участието на докторанти от ДП в мобилност по програма Еразъм.

- Повишаване публикационната активност на преподавателите с компетенции в областта на ДП „МОТТ“ и на докторантите, обучавани в нея в реферирани издания с импакт фактор.

Заплахи:

- Не се откриват.

Председател на ПКПНСД: .....

/проф. д-р Сийка Чавдарова-Костова/

V. ПРИЛОЖЕНИЯ:

Таблица 1. Списък на докторантите в докторска програма „Методика на обучението по техника и технологии“ за периода 2016-2022 г.

Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Срок на завършване на докторантурата
Росина Минчева	доц. д-р Светла Петкова	01.02.2019 г.	редовна	Модел на формиране на трудови и технически компетентности у 5-7 годишни деца	01.02.2022 г.
Иванка Бурова	проф. д-р Керанка Велчева	01.02.2020 г.	редовна	Модел на формиране на предприемаческа грамотност чрез интерактивни методи в училищния курс	01.02.2023 г.
Ирина Тодорова	проф. д.ик.н. Маргарита Бонева	01.02.2021 г.	редовна	Модел за екологизация на учебното съдържание по технологии и предприемачество	01.02.2024 г.
Десислава Гинева	доц. д-р Ивайло Буров	01.02.2022 г.	редовна	Приложение на информационните технологии в обучението по Технологии и предприемачество	01.02.2025 г.

Таблица 2. Списък на преподавателите на ОТД в катедра „Технологично обучение, професионално образование, предучилищна и начална училищна педагогика“ за периода 2016 - 2022 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност
1.	доц. д-р Калина Алексиева	ПН 1.3. Педагогика на обучението по Доцент по: Методика на обучението по математика в НЕО
2.	проф. д-р Чавдар Сотиров	професор в област на висше образование 1. Педагогически науки, ПН 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по физическо възпитание в детската градина и училище)
3.	проф. д-р Нели Димитрова	професор по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално 1.3. Педагогика на обучението по ... (Технологично образование)

4.	проф. д-р Йорданка Пейчева	професор в област на висше образование 1. Педагогически науки, ПН 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по технологии и предприемачество в начален етап на образованието)
5.	проф. д-р Пенка Кожухарова	Доцент по научна специалност: Теория на възпитанието и дидактика (05.07.01.) – 2010 г. /ПН 1.2. Педагогика, област на висше образование 1. Педагогически науки
6.	доц. д-р Ергиджан Алиндер-Исмаилова	Доцент в област на висше образование 1. Педагогически науки, ПН 1.2. Педагогика (Интеркултурно и чуждоезиково обучение)
7.	проф. д-р Снежанка Георгиева	доцент в област на висше образование 1. Педагогически науки, ПН 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по български език и литература
8.	проф. д-р Керанка Велчева	доцент в област на висше образование Педагогически науки, професионално направление „1.3. Педагогика на обучението по ... ” (Методика на обучението по технологични и технически дейности)
9.	доц. д-р Светла Петкова	доцент в област на висше образование „Педагогически науки”, ПН 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на технологичното обучение)
10.	доц. д-р Снежана Борисова	доцент по педагогика - област на висше образование 1. Педагогически науки, ПН 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика – Начална училищна педагогика)
11.	доц. д-р Ивайло Буров	„доцент” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика – Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда)
12.	проф. д-р Севджихан Еюбова	Доцент в област на висше образование - 3.2. Психология
13.	гл. ас. д-р Тасин Тасинов	ОНС «доктор» в област на висше образование „Педагогически науки”, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на технологичното обучение)
14.	доц. д-р Ирина Стоянова	ОНС „доктор“ в 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, Теория на възпитанието и дидактика (ПУНУП)
15.	доц. д-р Виктория Ковчазова	ОНС «доктор» в 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, Теория на възпитанието и дидактика (ПУНУП)
16.	преп. Росина Минчева	Докторант в Докторска програма «Методика на обучението по техника и технологии», професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... в Шуменски университет
17.	доц. д-р Станислава Тодорова	ОНС „доктор“ Професионално направление: 1.2. Педагогика Област на висше образование: 1. Педагогически науки Теория на възпитанието и дидактика (ПУНУП)

Таблица № 3: Брой публикации на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението по техника и технологии“ за периода 2016 – 2022 г.

Година	Вид научни публикации										Общ брой
	Монографи и		Учебници		Учебни помагала		Студии		Статии		
	У нас	Чу ж	У нас	Чу ж	У нас	Чу ж	У нас	Чу ж	У нас	Чу ж	
2016-17	2	-	1	-	-	-	-	-	19	1	23
2017-18	-	-	-	-	2	-	-	-	9	1	12
2018-19	2	-	1	-	14	-	-	-	13	3	33
2019-20	-	1	1	-	15	-	-	-	15	1	33
2020-21	1	-	-	-	-	-	-	-	6	1	8
2021-22	2	1	2	-	-	-	-	-	12	1	18
Общ брой за последнит е 5/6 години	7	2	5	-	31	-	-	-	74	8	127

Таблица № 4. Научноизследователска дейност на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението по техника и технологии“ за периода 2016 – 2022 г.

Година	Вид научноизследователска дейност											
	Брой публикации и/в реферирани и индексирани издания		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на преп.
	У нас	Чу ж			У нас	Чу			У нас	Чу		
2016-17	10	1	11	2,75	7	3	10	2,5	6	4	10	2,5
2017-18	3	-	3	1,33	8	-	8	2	4	4	8	2
2018-19	8	2	10	2,5	9	1	10	2,5	7	4	11	2,8
2019-20	6	1	7	1,75	6	-	6	1,5	5	2	7	1,8
2020-21	4	1	5	1,25	9	-	9	2,25	2	-	2	0,5
2021-22	3	7	10	-	20	-	19	4,5	10	1	11	2,75
Общ брой за последните 5/6 години	34	5	46	11,5	59	4	63	15,25	34	15	49	12,35